

Prostitutionsbegreber

Høringsdokument

April 2010

Publikationen er udgivet af
Servicestyrelsen
Edisonsvej 18, 1.
5000 Odense C
Tlf: 72 42 37 00
E-mail: servicestyrelsen@servicestyrelsen.dk
www.servicestyrelsen.dk

Forfatter: Begrebskonsulent Helle Wittrup-Jensen på vegne af arbejdsgruppen

Download rapporten på www.socialebegreber.dk.

Der kan frit citeres fra rapporten med angivelse af kilde.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	5
1.1 Baggrund for og formål med projektet	5
1.2 Arbejdsgruppens kommissorium	5
1.3 Arbejdsgruppens deltagere.....	6
1.4 Processen	6
1.5 Arbejdsmetoden	7
2. Prostitutionsbegreber	8
2.1 Om begreberne	9
2.2 Udgangspunktet for begrebsarbejdet.....	9
3. Afgrænsning af emneområdet	10
3.1 Beskrivelse af arbejdsgruppens afgrænsning af emneområdet	10
3.2 Afgrænsningsparametre	12
3.3 Generelle begreber og overlap med andre terminologier	13
3.4 Prostitution som fænomen eller socialt problem	14
4. Konklusion på arbejdet	15
Bilag 1) Begrebsdiagram i høring.....	16
Bilag 2) Termliste i høring.....	17
Bilag 3) Forbehold	23
Bilag 4) Referencemateriale.....	26
Bilag 5) Liste over høringsparter	27

1. Indledning

1.1 Baggrund for og formål med projektet

Prostitutionsområdet er præget af mange forskellige politiske og faglige holdninger og tilgange. Manglen på en stringent defineret terminologi giver udfordringer. Man kommer let til at tale forbi hinanden, når der ikke er enighed om begrebernes betydning og rækkevidde.

Formålet med projektet er at skabe et fælles sprog – en fælles platform for drøftelse af emnet prostitution.

Projektet har tilvejebragt et sæt af begreber med en entydig og klart afgrænset definition. Begreberne sikrer sammenlignelighed og en hensigtsmæssig og entydig kommunikation omkring prostitution.

Det færdige resultat er en referenceramme. Der vil være sammenhænge, hvor denne referenceramme ikke er hensigtsmæssig – fx i en sagsbehandlers kommunikation med den enkelte borger. Referencerammen skal ikke opstille begrænsninger i forhold til den daglige kommunikation, men den tydeliggør betydningen af begreberne.

Referencerammen kan anvendes i de sammenhænge, hvor det giver mening, fx i forbindelse med politiske og faglige drøftelser, undersøgelser, statistik, forskning, målgruppebeskrivelser i udviklings- og evalueringsprojekter, dataindsamling, dataaggregering etc.

Det fælles sprog om prostitution hverken kan eller skal løse faglige eller politiske uenigheder. Det skaber klarhed over betydning og udgør på den vis en fælles platform for drøftelse af emnet prostitution.

1.2 Arbejdsgruppens kommissorium

Begreberne er udarbejdet i samarbejde mellem områdets forskellige interessenter. Arbejdsgruppen, der har udvalgt begreber og udarbejdet definitioner, har haft følgende kommissorium:

- at udarbejde et konsistent og terminologisk velfunderet begrebssystem med definitioner, der på det generelle plan formidler en forståelse af de begreber, der omhandler prostitution
- at afgrænse emneområdet i forhold til beslægtede emner
- at bidrage til at formidle og skabe accept af en fælles forståelse af områdets begrebsverden og sprogbrug
- tage udgangspunkt i den eksisterende definition af prostitution og formulere prostitution som målgruppe for en social indsats, herunder som type af 'socialt problem'.
- anvende politisk neutral sprogbrug til at skabe fælles begrebsforståelse

1.3 Arbejdsgruppens deltagere

Arbejdsgruppens medlemmer er udvalgt med henblik på at repræsentere området så bredt som muligt.

Arbejdsgruppemedlem	Organisation
Mette Guldborg	Skat
Niracha Andersen	Københavns Kommune
Tove Nielsen	Reden (Odense, Århus, København)
Susanne Møller	SIO (Sexarbejdernes interesseorganisation)
Liese Recke	SIO
Steen Schapiro	Seksualpolitisk Forum
Jeanett Bjonness	Århus Universitet, Institut for Etnografi og Socialantropologi
Jette G. Heindorf	Kompetencecenter Prostitution, Servicestyrelsen
Majken Wiingaard	Fagområde prostitution, Servicestyrelsen
Helle Wittrup-Jensen	Begrebssekretariatet, Servicestyrelsen

På det indledende arbejdsgruppemøde var der desuden deltagelse fra 8. marts-initiativet. Repræsentanten valgte efterfølgende at trække sig fra arbejdet.

1.4 Processen

Inden arbejdsgruppens første møde var der et internt arbejdsgruppemøde, hvor medarbejdere fra Servicestyrelsens Fagområde Prostitution har haft mulighed for at give input til projektet. Det er del af den fastlagte procedure for begrebsarbejde, at der afholdes en intern arbejdsgruppe som del af den indledende emneafgrænsning.¹

Herefter er arbejdet fortsat i regi af den eksterne arbejdsgruppe.

Arbejdsgruppen har holdt 4 heldagsmøder. Første møde introducerede arbejdsgruppemedlemmerne til den terminologiske arbejdsmetode og beskrev baggrund for og formål med projektet. Der blev også introduceret til organiseringen af standardiseringsarbejdet på det sociale område², og kommenteret på en første skitse over mulig strukturering af emneområdet. Andet møde blev brugt til udarbejdelse af begrebssystem og definitioner og en samtidig afgrænsning af emnet i forhold til beslægtede emner. Tredje møde var en fortsat drøftelse af begrebsindhold og kvalitetssikring af definitioner og begrebssystem. Fjerde møde var udarbejdelse og

¹ Se socialebegreber.dk for proces for begrebsprojekter.

² Se socialebegreber.dk for organiseringen af standardiseringsarbejdet på det sociale område.

godkendelse af høringsdokument, samt udpegelse af høringsparter.³ Når høringsrunden er afsluttet, skal arbejdsgruppen mødes igen og drøfte og indarbejde hørings svar.

Sideløbende med møderækken har arbejdsgruppens medlemmer været konsulenteret via e-post og har mellem møderne givet skriftligt input til definitioner og kommenteret udkast til begrebsystemet., der i mellemtiden er blevet bearbejdet af begrebssekretariatet.

1.5 Arbejdsmetoden

Begrebsarbejdet følger den standardiserede metode til begrebsarbejde, der anvendes til begrebsprojekter i fællesoffentligt regi.⁴ Dette har betydning for den konkrete udformning af definitionerne, idet de består af en enkelt helsætning, der konstrueres på baggrund af en analyse af begrebets karakteristiske træk. Det er dog muligt at knytte en kommentar til hver enkelt definition. Denne kommentar må gerne bestå af flere helsætninger.

Metoden influerer også på den måde, man skal læse definitionerne på, idet der i begreber med typerelationer sker en nedarvning af karakteristiske træk. Det er således ikke nok at læse definitionen af et enkelt begreb – den skal læses i sammenhæng med definitionen af eventuelle overbegreber. Det fulde begrebsindhold af fx begrebet 'privatprostitution' fås derved kun ved også at læse definitionen på begrebets overbegreb 'prostitution'.⁵

³ Begrebsprojekter på det sociale område har høringsparter, der er udpeget dels af begrebsstyregruppen, dels af arbejdsgrupperne, ligesom resultatet sendes i offentlig høring til abonnenter på socialebegreber.dk. Se bilag 5 for høringsparter.

⁴ Der arbejdes med udgangspunkt i følgende standarder: DS/ISO 704: Terminologiarbejde – Principper og metoder (2001) og ISO 10241 *International terminology standards – Preparation and layout*. (1992).

⁵ For nærmere beskrivelse af metoden til begrebsarbejde henvises til publikationen 'Kort indføring i begrebsarbejde', der kan downloades fra socialebegreber.dk

2. Prostitutionsbegreber

Arbejdsgruppen har identificeret og defineret følgende begreber.⁶

- prostitution
 - prostitutionsydelse
 - prostitutionsbetaling
 - sexklinikprostitution
 - hotelprostitution
 - klubprostitution
 - privatprostitution
 - escortprostitution
 - prostitution på udlandsrejse
 - barprostitution
 - udendørsprostitution
- prostitutionspart
 - prostitutionskunde
 - kvindelig prostitutionskunde
 - mandlig prostitutionskunde
 - prostitueret
 - migrantprostitueret
 - dansk prostitueret
 - gadeprostitueret
 - barprostitueret
 - prostitueret kvinde
 - prostitueret mand
- kontaktmedie
- lokation
 - prostitutionslokation
 - kontaktlokation

⁶ Definitionen på begreberne og deres indbyrdes relationer fremgår af bilag 1 og 2. De to produkter supplerer hinanden og kan ikke stå alene. Begrebsdiagrammet kan evt. printes fra socialebegreber.dk, hvor man med fordel kan vælge A3-format.

2.1 Om begreberne

Begrebssystemet omfatter i alt 32 begreber. Heraf er der 3 begreber, som stammer fra andre terminologier, der er registreret på socialebegreber.dk, og hvor definitionen ikke har været genbehandlet. En række begreber optræder kun på diagrammerne som aspekter, fx, 'køn' og 'virkefelt' i forbindelse med specialiseringer. Disse begreber er ikke definerede som dele af begrebssystemet. Andre aspekter er vurderet at være så centrale, at de er defineret som begreber og er del af det sammenhængende begrebssystem, fx 'prostitutionslokation' og 'kontaktlokation'.

Begrebet 'prostitution' eksisterer allerede på socialebegreber.dk, men arbejdsgruppen har yderligere præciseret definitionen. Det foreliggende begrebsarbejde er således også forslag til opdatering af begrebet 'prostitution' i den eksisterende målgruppeklassifikation.

Afgrænsningen af emnet prostitution i forhold til relaterede emner har betydet desuden, at beslægtede emner som fx 'betalt seksuel udnyttelse' (betaling for seksuelle ydelser til personer mellem 15 og 18 år), 'menneskehandel' (til div. formål), '*trafficking in women*' (handel med kvinder, fx til prostitution), 'rufferi' (tredjeparts økonomiske fortjeneste på prostitution) mv. ikke indgår i det foreliggende begrebsapparat.⁷

Arbejdsgruppens udgangspunkt er, at begrebsapparatet skal illustrere målgruppen for en social indsats efter Serviceloven og inddrager ikke forhold, der er omfattet af straffeloven.

2.2 Udgangspunktet for begrebsarbejdet

Begrebssystemet er udarbejdet med udgangspunkt i en litteratursøgning⁸, samt resultatet af det indledende, interne arbejdsgruppemøde, men det er deltagerne i den eksterne arbejdsgruppe og deres faglige viden, der har været hoveddrivkraften med referencematerialet som bagvedliggende støtte.

⁷ For nærmere oplysninger om emneafgrænsningen, se punkt 3.

⁸ For referencemateriale se bilag 4.

3. Afgrænsning af emneområdet

3.1 Beskrivelse af arbejdsgruppens afgrænsning af emneområdet

Det foreliggende begrebsarbejde er udtryk for én måde at beskrive emnet 'prostitution' set som målgruppe for en social indsats. Arbejdsgruppen er opmærksom på, at begrebets kompleksitet skal kunne rummes i den overordnede definition på 'prostitution', men at målgruppe-indgangsvinklen betyder, at der er aspekter ved fænomenet prostitution, der ikke er inddraget.

Nærværende notat præsenterer de begreber, som arbejdsgruppens deltagere med deres dybdegående indsigt i emnet finder det relevant at definere på nuværende tidspunkt under de givne forudsætninger, idet det understreges, at en terminologi skal kunne undergå løbende bearbejdning, så den i videst muligt omfang afspejler virkeligheden – ikke fastfryser den.

Udgangspunktet i form af en litteratursøgning gav anledning til drøftelser af en række termer, hvor konklusionen blev, at de involverede begreber ikke var en iboende del af begrebet prostitution. Der var derimod tale om begreber, der i visse tilfælde, men ikke nødvendigvis, kunne optræde i forbindelse med prostitution. I flere tilfælde blev det også vurderet, at der var tale om termer, der var udtryk for en italesættelse af en ikke eksisterende målgruppe, fx 'netprostitution', forstået som prostitution, der *foregår* på nettet. I henhold til den foreliggende definition, kan prostitution ikke foregå på nettet, men nettet kan fungere som kontaktmedie i forbindelse med prostitution.

Prostitution kan optræde sammen med andre fænomener, fx misbrug, fattigdom etc., men arbejdsgruppen har bevidst skåret sådanne begreber fra med den begrundelse, at disse forhold ikke er en iboende del af selve begrebet 'prostitution'. Eksempler på frasorterede termer/begreber er 'handlet prostitueret', 'stofmisbrugende prostitueret' etc.

Når man behandler et emneområdes terminologi, vil man ofte begrænse sig til de termer, der er specifikke for det pågældende emne. Dog har arbejdsgruppen besluttet, at der defineres begreber som fx 'kontaktmedie', der er af mere generel karakter, men mulige undertyper heraf er ikke defineret, da en opstilling af disse ligger uden for emnet og ikke vil være udtømmende og hurtigt vil blive forældet. Eksempelvis vil typer af kontaktmedie være 'nettet', 'Messenger', 'communitysite', 'chatroom' mv. Dette er variable, der i en given kontekst vil skulle identificeres af fagfolk med specifikke kompetencer hertil. Det er samme overvejelser, der gør sig gældende for begrebet 'kontaktlokation'.

I forbindelse med begrebet 'migrant prostitueret' blev det overvejet, om det gav mening at underindele begrebet i forskellige typer alt efter oprindelsesland. Arbejdsgruppen

besluttede, at det i en given kontekst bør afvejes, hvilke typer, der er relevante fx at indsamle data på, men at overbegrebet 'migrantprostituert' er væsentlig at identificere som målgruppe for en social indsats.

Der er sket en afvejning i forhold til, hvilke begreber, der er identificeret som typer af 'prostitution', og hvilke der er typer af 'prostituert'. Man leder fx forgæves efter begrebet 'escortprostituert', men kan finde definitionen på 'escortprostitution'. Begrundelsen for denne tilgang, hvor der ikke er et en-til-en forhold mellem typer af prostitution og typer af prostituerede, er, at en fuld oplistning ville give en del redundans i begrebsapparatet. Således vil definitionen på fx 'escortprostituert' blive en forholdsvis tom definition lydende: prostituert, der udøver escortprostitution'. Ønsker man at oprette disse kategorier på baggrund af begrebsarbejdet, er det naturligvis en mulighed.

Tilsvarende er der oprettet typer af 'prostituert', der ikke modsvarer af en type 'prostitution'. Et eksempel herpå er 'migrantprostituert' som type af 'prostituert'. Her er det skønnet væsentligt at identificere en målgruppe, der har det karakteristiske træk, at der er tale om personer med migrantbaggrund. Det væsentlige er således et karakteristisk træk ved personen. Det er ikke skønnet relevant at definere en type af 'prostitution' som 'migrantprostitution'. Indholdsmæssigt vil definitionen blive tom (fx 'prostitution, der udøves af migrant') og der vil ikke kunne defineres karakteristiske træk ved formen som sådan, idet en migrantprostituert kan udøve forskellige former for prostitution. Omvendt med fx escortprostitution, hvor det er karakteristiske træk ved formen, der er relevant at definere, frem for hos den prostituerede, idet forskellige typer af 'prostituert' kan udøve escortprostitution.

I det foreliggende begrebsapparat indgår to køn, henholdsvis 'mand' og 'kvinde'. Hvert køn er koblet til såvel 'prostituert' som til 'prostitutionskunde', således at en prostitueret kan være en mand eller en kvinde, på samme måde som en prostitutionskunde kan være en mand eller en kvinde. I forbindelse med tvivlstilfælde, fx i forbindelse med transseksuelle, vil man, i anvendelsen af begrebsapparatet, lade den officielle kønsstatus jfr. CPR-slutciffr være afgørende.

Arbejdsgruppen har drøftet at inkludere begreber som 'heteroseksuel', 'homoseksuel' etc. Begreberne er udeladt med den begrundelse, at der enten er tale om aspekter ved en specifik prostitutionsydelse⁹ eller de seksuelle præferencer, de prostituerede har, når de indgår i private relationer, hvorfor det ligger uden for begrebsarbejdets område.

⁹ Se i øvrigt punkt 3.2 Afgrænsningsparametre om afgrænsningen i forhold til typer af seksuelle ydelser.

3.2 Afgrænsningsparametre

Arbejdet med at afgrænse emneområdet er sket sideløbende med definitionsarbejdet. I takt med at rækkevidden af begreberne blev diskuteret, har arbejdsgruppen indsnævret emneområdet på flere parametre:

- **alder:** Der er kun tale om prostitution, når de involverede parter er over 18 år. Salg af seksuelle ydelser mellem parter, hvor den sælgende part er mellem 15 og 18 år er ikke prostitution, men betalt seksuel udnyttelse. Et forhold af seksuel karakter mellem parter, hvor den ene er under 15 år er seksuelt misbrug.
- **tredjepart:** Der er kun tale om prostitution, når personen selv har valgt at prostituere sig. Det anerkendes, at det kan være vanskeligt at definere frivillighed, fx i tilfælde, hvor vanskelige økonomiske forhold eller stofmisbrug er medvirkende årsag til, at en person prostituerer sig. Skellet går her i forhold til, om *en tredjepart* har tvunget en person til at sælge seksuelle ydelser, fx i forbindelse med menneskehandel eller *trafficking*. Det er arbejdsgruppens vurdering, at der i de tilfælde ikke er tale om prostitution, men om et kriminelt forhold, hvor en tredjepart med henblik på økonomisk vinding tvinger en person til at sælge seksuelle ydelser. Der vil i de tilfælde ikke være tale om prostitution, men netop om menneskehandel eller *trafficking*. Der kan sagtens være *konkrete* tilfælde, hvor en person *både* er i prostitution *og* har været udsat for menneskehandel, ligesom der kan være konkrete eksempler på personer, der *både* er i prostitution *og* er misbrugere, uden at det dog gør menneskehandel eller misbrug til del af begrebet prostitution.
- **lovlighed:** Det er i Danmark lovligt at prostituere sig, hvis man er over 18 år, men prostitution har kun til dels status som et legalt erhverv. Det er således ikke lovligt at tjene penge på, at andre prostituerer sig. Denne inkonsekvens i lovgivningen har givet visse udfordringer i forbindelse med begrebsarbejdet, og det er af den årsag besluttet at begreber som 'bagmand' eller 'rufferi' ikke er indeholdt i det foreliggende begrebsarbejde. Det samme gælder for øvrige aktører, der kan tjene penge på, at en person prostituerer sig, såsom fx escortchauffør, evt. lokalitetsejer eller telefondame, kaffedame og øvrige synonymer for aktør, der formidler kontakt mellem den prostituerede og prostitutionskunden.
- **andre former for seksuelle ydelser:** Prostitution omfatter ikke salg af seksuelle ydelser, hvor der ikke er fysisk kontakt. Dermed er porno, strip, diverse typer af seksuelle ydelser leveret over internettet, telefonsex, salg af intime genstande som fx brugte trusser og lignende ikke inkluderet i emnet prostitution. Som følge heraf giver det ikke mening at tale om fx 'netprostitution' eller 'prostitution via webcam'. Der vil være tale om porno, stripshow eller

lignende solgt og formidlet over nettet, men ikke om forskellige typer af prostitution. Dog kan nettet anvendes som kontaktmedie mellem prostitutionsparter, dvs. at parterne bruger nettet til henholdsvis at reklamere for/opsøge prostitution og evt. indgå en aftale, men selve prostitutionsydelsen leveres på en fysisk lokation.

- **typer af prostitutionsydelser:** Arbejdsgruppen har valgt ikke at definere forskellige typer af seksuelle ydelser, der kan være indeholdt i prostitution, da det ikke skønnes relevant eller muligt at udarbejde en udtømmende kategorisering.
- **øvrige sociale målgrupper:** Der kan være områder, der fx i forbindelse med gadeprostitution, kan optræde med en vis hyppighed og derfor opleves som nært beslægtet med begrebet prostitution. Et eksempel herpå er stofmisbrug. Stofmisbrug er et selvstændigt begreb, ligesom prostitution er det. De to fænomener kan eksistere side om side hos et konkret individ, men de er ikke del af hinanden som begreber. Derfor indeholder begrebsafklaringen om prostitution ikke termer som fx 'misbrugende prostitueret' eller 'stofmisbrugende prostitueret'. I en given kontekst, hvor det er relevant at sammensætte forskellige målgruppekategorier, henvises til den generiske målgruppeklassifikation for det sociale område på socialebegreber.dk. En sammenkobling af de to begrebssystemer vil gøre det muligt at kombinere sig frem til en specifik målgruppe, der er relevant i en given kontekst.

3.3 Generelle begreber og overlap med andre terminologier

Arbejdsgruppen har i det omfang, det er muligt, trukket på begreber, som allerede er defineret og indeholdt i socialområdets begrebsbase socialebegreber.dk. Således er begreberne 'person', 'mand' og 'kvinde' trukket direkte herfra.

Begrebsafklaringen har kvalificeret den definition af begrebet prostitution, der pt. er tilgængelig på socialebegreber.dk. Det er forventningen at de generiske målgruppebegreber, der er godkendt som standard vil blive opdateret med den nye definition på 'prostitution'.

3.4 Prostitution som fænomen eller socialt problem

På det sociale område bliver prostitution opfattet og karakteriseret som et socialt problem. Dette afspejles i den målgruppeklassifikation, der er udarbejdet som standard for det sociale område og er at finde på www.socialebegreber.dk¹⁰, hvor prostitution er defineret som en type af socialt problem.

I arbejdet med at finde et fælles sprog om prostitution, har arbejdsgruppen besluttet at definere prostitution værdineutralt¹¹. Dvs. at målet har været at beskrive, hvad prostitution er som begreb (hvad er indeholdt i den tankemæssige forestilling, vi benævner 'prostitution'), uden at give udtryk for divergerende, subjektive opfattelser af begrebet.

Prostitution, som den konkret finder sted, er mangeartet og varieret, og de prostituerede har vidt forskellige baggrunde og vilkår. Begrebet 'prostitution' indeholder ikke i sig selv en vurdering af, hvorvidt fænomenet er problematisk, årsag til sociale problemer eller udtryk for sociale problemer. Derfor er definitionen af begrebet også neutral:

handling hvor mindst to handlende parter på markedsmæssige betingelser køber og sælger seksuelle ydelser indbyrdes

Begrebet omfatter:

prostitutionsydelse, der består af aftalt seksuel ydelse mellem parter, der har fysisk kontakt

prostitutionsbetaling, der består af betaling for prostitutionsydelsen

¹² Definition på prostitution

I den generiske målgruppeklassifikation for det sociale område¹³, vil prostitution indgå som type af socialt problem. Dermed honoreres præmissen om at definere prostitution som målgruppe for en social indsats, da Serviceloven helt overordnet inddeler de områder, der kan rettes ydelser mod som fysisk og psykisk funktionsnedsættelse og særlige sociale problemer.

¹⁰ For øvrige definerede typer af 'socialt problem', se den generiske målgruppeklassifikation på www.socialebegreber.dk. Her kan man også finde definitionen på 'socialt problem'.

¹¹ En værdineutral definition kan desuden benyttes i international sammenhæng.

¹² For tilhørende kommentarer til de tre begreber, se bilag 2, Termliste.

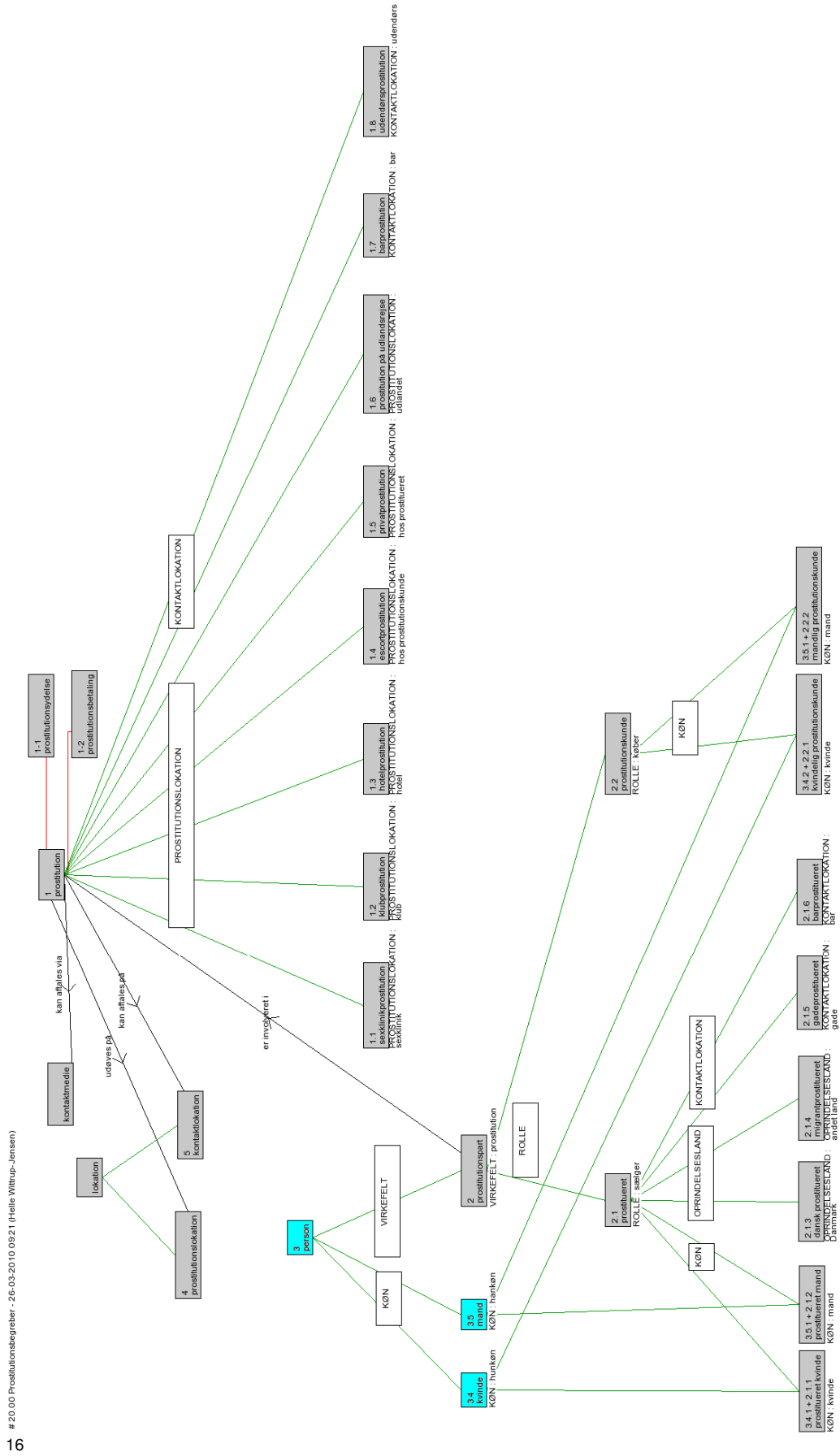
¹³ Se målgruppeklassifikationen på [socialebegreber.dk](http://www.socialebegreber.dk).

Her er det vigtigt at understrege, at selv om der overordnet er defineret typer af sociale problemer, vil en konkret social indsats altid bero på en individuel vurdering. Karakteren og rækkevidden af et socialt problem er relativt til både personen selv og det omkringliggende samfund, således at det er personlige og omgivelsesmæssige faktorer, der ligger til grund for en individuel vurdering. De sociale problemer er de fokusområder, der erfaringsmæssigt kan give en forhøjet risiko for marginalisering. At noget er defineret som et socialt problem er derfor ikke ensbetydende med, at det er problematisk for alle til enhver tid.

4. Konklusion på arbejdet

Det er arbejdsgruppens holdning, at det er lykkedes at definere begrebet prostitution som et fælles sprog, der kan anvendes på tværs af organisationer, faggrupper og holdninger til prostitution i øvrigt. Enkelte arbejdsgruppedeltagere har ønsket at komme med en særskilt udtalelse i forbindelse med det færdige resultat. Disse er vedlagt som bilag.

Bilag 1) Begrebsdiagram i høring

Bilag 2) Termliste i høring

Termlisten er en samling af terminologiske artikler, som beskriver begreberne inden for et emne. En terminologisk artikel indeholder en term (det fagudtryk, som benævner begrebet), eventuelle synonymer, en definition (en beskrivelse af begrebet, der afgrænser begrebet fra andre relaterede begreber), samt eventuelle uddybende kommentarer. Arbejdsgruppen har valgt at anvende kommentarerne til at formidle afgrænsningen i forhold til relaterede emner.

Emne	Prostitution
Term	barprostituert
Definition:	prostituert, der med en bar som kontaktklokation udøver prostitution på forskellige ad hoc lokationer

Emne	Prostitution
Term	barprostitution
Definition:	prostitution, hvor kontakten skabes på en bar og prostitutionslokationen aftales ad hoc med den enkelte prostitutionskunde

Emne	Prostitution
Term	dansk prostitueret
Definition:	prostituert, der har dansk baggrund
Kommentar:	Begrebet indeholder også personer fra Grønland og den øvrige del af rigsfællesskabet.

Emne	Prostitution
Term	escortprostitution
Definition:	prostitution, hvor den prostituerede kontaktes og efter aftale kommer ud til prostitutionskundens private eller privatlignende opholdssted
Kommentar:	Et privatlignende opholdssted kan fx være et hotel eller en lejlighed.

Emne	Prostitution
Term	gadeprostituert
Definition:	prostituert, der med gaden som kontaktklokation udøver prostitution på forskellige ad hoc lokationer

Emne	Prostitution
Term	hotelprostitution
Definition:	prostitution, der foregår på et hotel, der ikke er specifikt indrettet til formålet

Emne	Prostitution
Term	klubprostitution
Definition:	prostitution, der foregår på offentlig tilgængelig klub, der også modtager gæster, der ikke er part i prostitution
Kommentar:	Offentlig tilgængelig klub er fx sex- eller stripklubber, saunaer, barer eller lignende.

Emne	Prostitution
Term	kontaktlokation
Definition:	lokation, hvor der etableres kontakt mellem prostitueret og prostitutionskunde
Kommentar:	Kontaktlokation kan fx være gaden, en sexklinik eller en bar.

Emne	Prostitution
Term	kontaktmedie
Definition:	elektronisk eller trykt medie, der anvendes til kommunikation og etablering af kontakt mellem to parter
Kommentar:	Kontaktmedie kan fx være internettet, mobiltelefon, avisannoncer mv.

Emne	Prostitution
Term	kvinde
Definition:	person, der er af hunkøn

Emne	Prostitution
Term	kvindelig prostitutionskunde
Definition:	person, der både er prostitutionskunde og kvinde

Emne	Prostitution
Term	lokation
Definition:	sted, hvor noget bestemt foregår

Emne	Prostitution
Term	mand
Definition:	person, der er af hankøn

Emne	Prostitution
Term	mandlig prostitutionskunde
Definition:	person, der både er prostitutionskunde og mand

Emne	Prostitution
Term	migrantprostitueret
Definition:	prostitueret, der er rejst til Danmark fra et andet land og udøver prostitution
Kommentar:	Der kan skelnes mellem migrantprostituerede med lovligt ophold og migrantprostituerede uden lovligt ophold.

Emne	Prostitution
Term	person
Definition:	individ, der er et menneske

Emne	Prostitution
Term	privatprostitution
Definition:	prostitution, hvor prostitutionskunden efter aftale opsøger den prostituerede på dennes private eller privatlignende opholdssted, hvor faciliteterne kun benyttes af én prostitueret ad gangen

Emne	Prostitution
Term	prostituert
Definition:	prostitutionspart, der sælger prostitutionsydelse

Emne	Prostitution
Term	prostituert kvinde
Synonym	kvindelig prostitueret
Definition:	person, der er både er prostitueret og kvinde

Emne	Prostitution
Term	prostituert mand
Synonym	mandlig prostitueret
Definition	person, der både er prostitueret og mand

Emne	Prostitution
Term	prostitution
Definition:	handling, hvor mindst to handlende parter på markedsmæssige betingelser køber og sælger seksuelle ydelser indbyrdes
Kommentar:	Den tankemæssige forestilling om fænomenet prostitution er værdineutral. Inden for Servicelovens område er prostitution benævnt som type af socialt problem, men hvorvidt prostitution udgør et problem for den enkelte må afgøres på individniveau. Begrebet omfatter ikke forhold, der falder under de strafferetlige regler, fx at unge under 18 år sælger seksuelle ydelser eller det fænomen, at personer tvinges af andre til at sælge seksuelle ydelser.

Emne	Prostitution
Term	prostitution på udlandsrejse
Definition:	prostitution, hvor en prostitueret med udgangspunkt i Danmark rejser til udlandet og udøver prostitution

Emne	Prostitution
Term	prostitutionsbetaling
Definition:	del af prostitution, der består af betaling for prostitutionsydelsen
Kommentar:	Betalingen falder oftest på forhånd og i form af

kontanter, men kan også udgøres af andre modydelser.

Emne	Prostitution
Term	prostitutionskunde
Definition:	prostitutionspart, der køber prostitutionsydelse

Emne	Prostitution
Term	prostitutionslokation
Definition:	lokation, hvor prostitutionsydelse leveres
Kommentar:	En traditionel skelnen mellem prostitutionsformer er baseret på, hvorvidt prostitutionslokationen er indenfor eller udenfor i form af henholdsvis indendørs- og udendørsprostitution.

Emne	Prostitution
Term	prostitutionspart
Definition:	person, der er part i prostitution
Kommentar:	Begrebet omfatter ikke tredjeparter, der profiterer på prostitution uden selv at være direkte involveret, fx bagmænd, lokalitetsejere, telefondamer, escortchauffører mv.

Emne	Prostitution
Term	prostitutionsydelse
Definition:	del af prostitution, der består af aftalt seksuel ydelse mellem parter, der har fysisk kontakt
Kommentar:	Begrebet indbefatter ikke andre former for betalte seksuelle ydelser som porno og strip hvad enten det er direkte eller via webcam.

Emne	Prostitution
Term	sexklinikprostitution
Synonym	massageklinikprostitution
Definition:	prostitution, hvor prostitutionskunden opsøger den prostituerede på offentlig tilgængelig klinik, hvor mere end én prostitueret benytter faciliteterne, der er indrettet til formålet
Kommentar:	Lokationen benyttes ikke nødvendigvis af flere på

samme tid.

Emne	Prostitution
Term	udendørsprostitution
Definition:	prostitution, hvor kontakten skabes udendørs og prostitutionslokationen aftales ad hoc med den enkelte prostitutionskunde
Kommentar:	Udendørsprostitution omfatter prostitution, hvor kontakten skabes udenfor, fx på gaden, i parker, på rasteplasser etc. eller i offentligt rum som fx på offentlige toiletter, banegårde etc.

Bilag 3) Forbehold

Arbejdsgruppens deltagere har fået mulighed for at beskrive eventuelle forbehold i forbindelse med det foreliggende resultat. Nedenstående er uredigeret input fra de organisationer, der har ønsket at knytte en yderligere kommentar til arbejdet, og de indeholdte synspunkter er udtryk for de enkelte organisationers holdning.

Udtalelse fra Sexarbejdernes interesseorganisation:

SIO anerkender ikke og bruger ikke termen 'prostitution', men anerkender Servicestyrelsens definition af sexarbejde.

SIO finder, at begrebsarbejdet har været meget konstruktivt og har været et vigtigt skridt i inddragelsen af sexarbejdere i de forhold, der vedrører os. På en række punkter er der sket forbedringer, der vil styrke dialogen mellem sexarbejdere og centrale såvel som lokale myndigheder.

Men vi må samtidig påpege, at Servicestyrelsen har insisteret på at kalde prostitution et socialt problem (side 14), selv om man ved, at dette er socialfagligt forkert. Et socialt problem har styrelsen selv defineret som en "aktivitets- og deltagelsesbegrænsning, som er kendetegnet ved, at en person er, eller er i fare for at blive, marginaliseret". En aktivitets- og deltagelsesbegrænsning er videre defineret som en "funktionsevnedssættelse, der skyldes en begrænsning i en persons aktivitet eller deltagelse."

Sexarbejde er ikke en begrænsning i en persons aktivitet eller deltagelse – tværtimod. Ved at definere sexarbejde som et socialt problem opnår Servicestyrelsen således en klar inkonsistens i sit eget begrebsarbejde.

Servicestyrelsen er vidende om, at den klart mest belastende faktor ved sexarbejde er stigmatiseringen og sexarbejderens medfølgende behov for at holde sit erhverv hemmeligt. Det er frem for noget dette, der kan virke marginaliserende. Ved at definere sexarbejde som et socialt problem bidrager begrebsarbejdet på dette punkt til stigmatiseringen, og dermed til marginaliseringen.

SIO anerkender, at sexarbejde, i lighed med andre erhverv, kan være medvirkende til eller udslagsgivende for sociale problemer. Vi finder det derfor også relevant at definere begreberne i relation til socialfagligt arbejde. Men generaliseringen er usaglig og unødvendig. Det ligger allerede som en indbygget forudsætning i begrebsarbejdet, at begreberne skal anvendes i en socialfaglig sammenhæng, hvor dette er relevant.

SIO kan tilslutte sig definitionen af sexarbejde på side 14.

SIO vil fortsat bruge ordet sexarbejde i stedet for prostitution og sexarbejder i stedet for prostitueret. Vi anerkender andres ret til at bruge de begreber, de ønsker, men vi beklager og finder det uhensigtsmæssigt og kritisabelt, at Servicestyrelsen ikke har ønsket at anerkende den terminologi, som de omhandlede borgere selv anvender.

Udtalelse fra Seksualpolitisk Forum:

Seksualpolitisk Forum er et ikke-kommercielt og partipolitisk uafhængigt, vidensbaseret debatnetværk, som har til formål at påvirke den seksualpolitiske debat i Danmark og udlandet i en både nøgtern og frisindet retning.

Vi har været glade for at blive inddraget, og især for at sexarbejderne ved SiO også har været inkluderet og er blevet hørt i arbejdet. Denne inklusion af den målgruppe, som arbejdet omhandler, finder vi ekstremt vigtig set ud fra et socialt perspektiv.

Vores mål som partipolitisk uafhængig vidensbaseret tænketank har været at bidrage til en socialt ansvarlig og nøgtern proces. Der er dog visse grænser og forbehold, på grund af den bestående politik. Vi har fra starten måtte indgå på nogle kompromiser omkring den grundlæggende politiske præmis for arbejdet:

1. Udgangspunktet har på forhånd været den politiske definition af prostitution som "et socialt problem". Denne definition er ikke politisk neutral, men bruges af politikere og forbuds fortalere til at skabe et billede af at købesex generelt er problematisk og skaber problemer.

Definitionen stigmatiserer derudover de prostituerede, der alle over én kam af diverse aktører fortolkes både som problemer, problemskabere og problembehæftede. Dette er dog langt fra tilfældet for alle, da prostitution og prostituerede har ekstremt forskellige vilkår og sociale forhold.

Dette afspejles også i servicelovens nuancering af, at det er op til en individuel vurdering af den enkelte prostituerede og dennes situation, for at kunne bedømme om der er tale om sociale problemer - det er der langt fra i alle tilfælde.

Begrebet 'socialt problem' er stigmatiserende og skaber med sin generalisering myter og misforståelser. Vi vil derfor kraftigt opfordre til at sprogbruget ændres, så man mere korrekt kan tale om prostitution som et 'socialt indsatsområde', 'fokusområde' eller andet mere neutralt.

2. Vi har politisk skulle forholde os til et sprogbrug, som så vidt muligt skulle være neutralt. Men begrebet 'prostitueret' er i sig selv et stigmatiserende og negativt ladet begreb, som klinger af udsathed, ydmygelse og offergørelse.

Det hænger bl.a. sammen med, at 'prostitueret' (i modsætning til den engelske term 'prostitute') sætter personen i passiv. Altså ikke en der aktivt handler, men en der passivt udsættes for handlinger. Denne negative ladning iboende i begrebet finder vi problematisk, ikke mindst da værdiladningen undertiden udnyttes politisk af forskellige aktører.

3. Indenfor de samme politiske rammer, har vi ikke kunnet komme igennem med at bruge ordet 'sexarbejde' i nogen form, ikke engang som delvist synonym. Dette på trods af, at vi finder dette begreb meget mere præcist og positivt (empowerment).

Prostitution handler tydeligvis om lønnet arbejde, serviceydelser på baggrund af økonomiske aftaler og markedsfølsom handel. Men alligevel har vi ikke i begrebsarbejdet kunne kalde prostitution for et 'arbejde' eller 'erhverv', på grund af diskriminerende politiske vedtagelser og en selvmodsigende lovgivning.

Vi har på grund af disse politiske præmisser ikke kunnet give en helt fri eller neutral indkredsning af prostitution som komplekst og mangesidet fænomen, eller af prostituerede som en heterogen gruppe med mange vidt forskellige slags sociale baggrunde, styrker og svagheder og arbejdsvilkår.

Trods dette har vi haft en meget behagelig og konstruktiv arbejdsproces, som inden for de politisk givne rammer har forsøgt at finde de mest neutralt mulige formuleringer til indeværende begrebssamling. Vi har fundet arbejdet vigtigt, ikke mindst af hensyn til alle prostituerede, og især de som er udsatte og som lever med sociale problemer og risici.

Endelig skal vi notere, at et stort og vigtigt område ikke er inkluderet i prostitutionsbegrebssættet. Det er området omkring migranter, menneskehandel og trafficking. Dette område omhandler på ingen måde kun handel med sex, men også mange andre slags arbejde.

Begreberne, dilemmaerne og de sociale problemstillinger på dette felt er omgivet med så stor definitionsfølsom uklarhed - ikke mindst i forhold til afgrænsning af forskellene på migrations-strategier, udnyttelse og menneskehandel/trafficking - at området fortjener en selvstændig gennemgang og indsats. Om ikke nødvendigvis som "problem", så som socialt indsatsområde.

Bilag 4) Referencemateriale

- Margaretha Järvinen, Prostitution i Helsingfors – en studie i kvinnokontroll, Åbo Akademis Förlag, 1990
- Charlotta Holmström & May-Len Skilbrei (red.), Prostitution i Norden, Forskningsrapport, Nordisk Ministerråd, TemaNord 2008:604
- Nordisk Ministerråd, Prostitution i Norden, Konferensrapport, Stockholm 16-17. oktober 2008
- Servicestyrelsen, Kompetencecenter Prostitution, Aspekter ved prostitution – faglige redskaber til sagsbehandlere og andre fagpersoner (maj 2009)
- Nell Rasmussen, Prostitution i Danmark, Servicestyrelsen 2007
- Servicestyrelsen, Kompetencecenter Prostitution, Ingen må vide det. Tolv kvinder fortæller om et liv i prostitution, 2008
- Birgitte Graakjær Hjort (red.), Købt eller solgt- om prostitution og trafficking, Klim 2008

Artikler

- Anette Dina Sørensen, Mænd i randområdet, NIKK 2, 2008, Nordisk institutt for kunnskap om kjønn
- Anders Haahr Rasmussen, En mand, vi ikke taler om, Information.dk 23/10/2008
- Servicestyrelsen, Fagområde Prostitution, Prostitutionens omfang og former, 2008
- Majken Wiingaard, Notat om prostitutionskunder, Servicestyrelsen, Fagområde Prostitution 2009
- Majken Wiingaard, Kortlægning af sammenhæng mellem prostitutionsfelt og indsatsområde, Servicestyrelsen, Fagområde Prostitution, 2009 (upubliceret)
- Marie Luise Nørrelykke, Prostitutionsformer og –arenaer, som Fagområde Prostitution ikke har kontakt med eller viden om, Servicestyrelsen, Fagområde Prostitution, 2009 (upubliceret)

Øvrigt materiale Sussie Weinold, Illusionen. 3 kapitler om prostitution, Servicestyrelsen 2009, film

Bilag 5) Liste over høringsparter

Organisationer:

- 8. marts-initiativet
- Dansk Kvindesamfund
- Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, SFI
- Servicestyrelsen, fagområde prostitution
- Socialministeriet
- NEC
- ProVest
- Dansk Socialrådgiverforening
- Foreningen af Socialchefer i Danmark
- Anvendt KommunalForskning, AKF
- Sundhedsstyrelsen
- Sammenhængende Digital Sundhed i Danmark, SDSD
- Kommunernes Landsforening, KL
- Danske Regioner
- Professionshøjskolernes Rektorkollegium

Enkeltpersoner:

- Marlene Spanger, PhD Fellow, Roskilde Universitet
- Anne Nyholm, Socialforvaltningen, Københavns Kommune
- Jesper Christoffersen, tidl. Nordsjællands Politi
- Kirsten Windekilde, Socialrådgiveruddannelsens Lederforsamling
- Christian Graugaard, Sex og Samfund
- Henning Bech, Københavns Universitet, Center for Seksualitetsforskning
- Nanna Gotfredsen, Gadejuristen
- Kenno Simonsen, forfatter og psykolog
- Birgitte Kofod Olsen, foredragsholder og tidl. Institut for Menneskerettigheder
- Claus Lautrup, sociolog
- Kirsten Fischer, Fyns Politi
- René Hansen, Københavns politi